

**РЕШЕНИЕ
2022 елның 11 июле**

**КАРАР
№ 10**

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Илексаз авыл жирлеге Советының
«Ритуаль хезмәтләр оештыру, жирләү һәм
зиратларны карап тоту турындагы
нигезләмәне раслау турында»
2013 елның 7 октябрендәге 11 номерлы
каарга үзгәрешләр керту турында

«Россия Федерациясендә жирле дәүләт үзидарәсен оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Жирләү һәм күмү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон, 2022 елның 18 апрелендәге 02-07-01/2022 номерлы Сарман районы прокуратурасы протесты нигезендә Илексаз авыл жирлеге Советы каар итте.

1. Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлеге башкарма комитетының «Ритуаль хезмәтләр оештыру, жирләү һәм зиратларны карап тоту турындагы нигезләмәне раслау турында» 2013 елның 7 октябрендәге 11 номерлы каарына түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) түбәндәге эчтәлекле 4.1 статья өстәргә:

«4.1. Жирләү тәртибе

4.1.1 Жирләү - кешенең үлеменнән соң, аның ихтыярын исәпкә алып, санитар һәм башка таләпләргә каршы килми торган гореф-гадәтләр һәм традицияләр нигезендә гәүдәне (өлешләрне) күмү буенча йола гамәлләре.

4.1.2. Үлгән (һәлак булган) кешене авыл жирлеге территориясендә җәмәгать зиратларында: Илексаз авылы, Мортыш Баш авылы, Игәнәбаш авылы зиратларында күмү эшләре башкарыла.

4.1.3 Үлгән (һәлак булган) кешене жирләү, үз өстенә жирләү бурычын алган зат тарафыннан шәхесен таныклый торган паспорт яисә башка документ күрсәтелгәндә, ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән үлем турындагы таныклык нигезендә башкарыла.

4.1.4. Ҙәмәгать зиратларында жирләү дини, хәрби, башка гореф-гадәтләрне һәм традицияләрне исәпкә алып башкарылырга мөмкин. Ҙәмәгать зиратларда аерым, тугандаш жирләүнен аерымланган жир кишәрлекләре (зоналары) каралган. Жирләүнен башка төрләре каралмаган.

4.1.5. Жәмәгать зиратлары территорияләрендә бушлай бирелә торған жир зурлығы үлгән кешене жирләу өчен бирелгән жир кишәрлекенең шул ук участогында үлгән ир (хатын) яисә янын туганын жирләүне гарантияләу өчен жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.

4.1.6. Жирләу өчен түләүсез бирелә торған жир участокларының зурлығы:

Жир участокларының зурлығы

Құмұ төре	Озынлығы, м	Кинлеге, м	Мәйданы, кв.м
Аерым жирләу	2,3	1,4	3,5
2 кешегә тугандаш жирләу	2,3	2	4,6
3 кешегә тугандаш жирләу	2,3	3	6,9
Мәет көле салынган урнаны күмұ өчен	1	0,8	0,8
2 кешегә гайлә жирләу	2,3	2	4,6
3 һәм аннан да күбрәк кешегә гайлә жирләу	2,3	6	13,8

Аерым жирләу - ире (хатыны), туганнары(балалар, ата-аналар, уллықка алынғаннар, уллықка алучылар, бертуғаннар һәм бертуған апалары-абыйлары, оныклары, бабалары, әбиләре), үлүченен (һәлак булучының) законлы вәкилләре яисә үлүченен (һәлак булучының) күмелүен үз өстенә алған башка туганнары (алға таба шулай ук - үз өстенә күмұ бурычын алған зат), туганнары яки гайлә күмұ турында, шулай ук шәхесләре эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән, яки ире (хатыны), янын туганнары, яки башка туганнары булмаган, яки законлы вәкил яки аларны күмүне гамәлгә ашыру мөмкин булмаганда хәбәр итеп мәгән ялғыз гражданнарны, гражданнарны күмұ өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торған күмұ урыннары.

Тугандаш жирләу – мәрхүмне жирләу өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торған жирләу урыннары, шул ук урында мәрхүмнен хатыны яки янын туганы күмелүне гарантияләнгән. Тугандаш күмұ урыннары турыдан-туры үлгән кешене күмгәндә, яғни башкарма комитетка тугандаш жирләу урынын бирү турындағы гариза белән бирелә.

Гайләле (ыруглы) жирләу - өч һәм аннан да күбрәк үлгән туганнарны күмұ өчен жирләу урыннары. Гайлә (ыруг) күмұ урыннарын турыдан-туры үлгән кешене күмгәндә дә, булачак күмүләргә дә бирелә.

4.1.7. Каберләр арасы озын якларда кимендә 1 метр булырга тиеш, қыскасы - 0,5 метр. Кабернең озынлығы 1,8 м, кинлеге - 0,7 м, тирәнлеге - 1,5 м булырга тиеш. Үлгән балаларны күмгәндә каберләрнен зурлығы тиешенчә киметелергә мөмкин.».

2) түбәндәге эчтәлекле 4.2 статья өстәргә:

«4.2. Кабер өстендерге корылмалары урнаштыру һәм аларны карап тоту.

4.2.1. Кабер өстендерге корылмаларны (кабер ташларын) һәм зиратлардагы коймаларны урнаштыру бары тик бирелгән урыннар чикләрендә генә рөхсәт ителә. Урнаштырылған кабер корылмалары (кабер ташларын) һәм коймалар күмелгән урыннар чикләреннән чыга торған яки күршеләргә чыгып торған өлешләр булырга

тиеш түгел. Кабер өстендәге корылмаларның биеклеге 1,8 метрдан артмаска, койма - 1 метрдан артмаска тиеш.

4.2.2. Кабер өстендәге корылмаларда (кабер ташларда) язулар бу урында үлгәннәр турында мәгълүматлар дөреслеккә туры килергә тиеш.

4.2.3. Объектны билгеләнгән тәртиптә кешеләрнең сәламәтлегенә, күрше жирләү урыннарының сакланышына куркыныч тудыручи иске дип билгеләнгән тәртиптә тану очракларыннан тыш, кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм коймаларны куллану вакыты чикләнми.

4.2.4. Кабер өстендәге корылмалар төзелеш нормаларының һәм кагыйдәләренең тиешле таләпләрен үтәп билгеләнә.

4.2.5. Гражданнар (оешмалар) урнаштырган кабер өстендәге корылмалар (кабер ташы, чәчәклек һ.б.) аларның милке булып тора.

4.2.6. Авыл жирлеге Башкарма комитеты кабер өстендәге корылмалар өчен матди жаваплылық тотмый.

4.2.7. Кабер өстендәге корылма булмаганда һәм каберлекке карау һәм күмү турында белешмәләр булмаганда, соңғылары законнарда билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип танылырга мөмкин.».

2. Элеге каарны «Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм «Сарман муниципаль районы» муниципаль берәмлекенең рәсми сайтында <https://sarmanovo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштырыга.

3. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

ТР Сарман муниципаль районы

Илексаз авыл жирлеге

Советы рәисе

Ф.М.Гыйлфанов

